

Klasa: 140-01/12-01/01

Urbroj: 5030104-12-1

Zagreb, 20. lipnja 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Miranda Mrića, dr. med., ministra rada i mirovinskoga sustava, Božidara Štubelja, zamjenika ministra rada i mirovinskoga sustava, te Mirjanu Rađenović, Tatjanu Dalić i Marka Krištofa, pomoćnike ministra rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O MIROVINSKOM OSIGURANJU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju sadržana je u članku 2. stavku 4., a u vezi s člankom 57. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Važećim Zakonom o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/2000, 59/2001, 109/2001, 147/2002, 117/2003, 30/2004, 177/2004, 92/2005, 43/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 79/2007, 35/2008, 40/2010 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 121/2010, 130/2010 - pročišćeni tekst, 61/2011 i 114/2011) - u daljnjem tekstu: ZOMO, utvrđene su osobe koje su obvezno osigurane (članci 10. do 16 ZOMO-a).

Odredbom članka 75. stavka 2. ZOMO-a, propisan je način utvrđivanja vrijednosnih bodova za izračun mirovine, pa se za utvrđivanje vrijednosnih bodova za kalendarske godine počevši od 1. siječnja 2003., kao najviša godišnja osnovica za izračun mirovine u kojima je osiguranik ostvario plaću, odnosno osnovicu veću od godišnje osnovice za obračunavanje doprinosa prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, uzima najviša godišnja osnovica za godinu za koju se utvrđuju vrijednosni bodovi, razmjerno stažu osiguranja ostvarenom u toj godini.

Stručno povjerenstvo koje obavlja reviziju nalaza i mišljenja o invalidnosti imenuje Vlada Republike Hrvatske, koja ujedno propisuje i postupak revizije, broj članova te način imenovanja i rada povjerenstva.

Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) upravlja upravno vijeće sastavljeno od trinaest članova, koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, i to: četiri člana na prijedlog ministra nadležnog za mirovinsko osiguranje, tri člana na prijedlog udruga osiguranika, tri člana na prijedlog udruga umirovljenika te tri člana na prijedlog udruga poslodavaca. Predsjednika upravnog vijeća Zavoda biraju članovi upravnog vijeća, a mandat članova upravnog vijeća traje četiri godine.

Zavod ima ravnatelja, koji ima jednog ili više pomoćnika, a koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za rad. Djelokrug rada, ovlaštenja i odgovornosti ravnatelja i pomoćnika ravnatelja Zavoda utvrđuju se Statutom Zavoda.

Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Zavoda obavlja ministarstvo nadležno za mirovinsko osiguranje u skladu s posebnim zakonom.

Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Ovim se zakonskim prijedlogom odredba članka 10. ZOMO-a usklađuje s člankom 13. Zakona o poticanju zapošljavanja (Narodne novine, broj 57/2012), kojim je uvedena nova kategorija osiguranika - sezonski radnik u poljoprivredi, a koji može biti nezaposlena osoba, korisnik mirovine ili tražitelj zaposlenja, koji temeljem ugovora o sezonskom radu obavlja privremene odnosno povremene sezonske poslove u poljoprivredi. S obzirom da se na sezonskog radnika u poljoprivredi prema članku 11. stavku 2. Zakona o poticanju zapošljavanja ne primjenjuju posebni propisi koji uređuju prestanak isplate mirovine korisniku mirovine, potrebno je u članku 90. stavku 3. ZOMO-a propisati iznimku od općeg pravila, da se u slučaju zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza osiguranja isplata mirovine obustavlja.

Ovim se zakonskim prijedlogom odredba članka 75. ZOMO-a usklađuje s člankom 206. stavkom 2. Zakona o doprinosima (Narodne novine, br. 84/2008, 152/2008, 94/2009, 18/2011 i 22/2012), odnosno ubuduće bi se za utvrđivanje vrijednosnih bodova uzimala osnovica prema kojoj su obračunani doprinosi za mirovinsko osiguranje, ali najviše do iznosa najviše godišnje osnovice propisane za tu godinu, bez obzira na ostvareni staž osiguranja u toj godini.

Nadalje, postupak vještačenja invalidnosti i drugih rizika iz mirovinskog osiguranja uredio bi se na način da se omogući objektivno utvrđivanje zdravstvenog stanja i stanja preostale radne sposobnosti osoba koje se vještače. Shodno tome, predlaže se osnivanje Centra za medicinsko vještačenje u Zavodu, počevši od 1. siječnja 2014. godine, u kojem će se obavljati medicinsko vještačenje u postupku ostvarivanja invalidnosti, tjelesnog oštećenja i opće nesposobnosti za rad člana obitelji, a u slučaju potrebe vještaci navedenog Centra moći će naložiti provođenje odgovarajuće dodatne medicinske obrade.

Također se predlaže da se rad Stručnog povjerenstva za reviziju nalaza i mišljenja o invalidnosti organizira u okviru ministarstva nadležnog za mirovinski sustav.

Osim toga, predlaže se smanjenje broja članova upravnog vijeća Zavoda s trinaest na devet članova, u cilju racionalizacije troškova te izmjena sastava upravnog vijeća, radi usklađivanja s odredbom članka 163. Zakona o radu (Narodne novine, br. 149/2009 i 61/2011), predstavnikom zaposlenika Zavoda.

Predlaže se da ravnatelja Zavoda, nakon provedenog javnog natječaja, na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od četiri godine. Na taj način se zakonska odredba o imenovanju ravnatelja usklađuje s odredbom Zakona o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/2008). Ujedno se predlaže i da ravnatelj Zavoda ima zamjenika, kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav, a čiji će se djelokrug rada, ovlasti i odgovornosti utvrditi Statutom Zavoda.

Također, izvršit će se usklađivanje s odredbama Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine, broj 150/2011), kojima se uređuje provedba upravnog nadzora.

Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Posljedice koje će proisteći donošenjem zakona su sljedeće:

- izvršit će se usklađivanje s odredbama Zakona o poticanju zapošljavanja,
- izvršit će se usklađivanje s odredbama Zakona o doprinosima,
- stručno povjerenstvo koje obavlja reviziju više neće imenovati Vlada Republike Hrvatske, nego će biti u sastavu ministarstva nadležnog za mirovinski sustav,
- ustrojava se posebna ustrojstvena jedinica Zavoda - Centar za medicinsko vještačenje,
- smanjit će se broj članova upravnog vijeća Zavoda, uz racionalizaciju troškova, te izmijeniti sastav upravnog vijeća Zavoda radi usklađivanja s odredbama Zakona o radu,
- ravnatelja Zavoda imenovat će Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav na vrijeme od četiri godine, a na temelju provedenog javnog natječaja,
- uz ravnatelja Zavoda uvodi se i mjesto zamjenika ravnatelja Zavoda, kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav,
- izvršit će se usklađivanje s odredbama Zakona o sustavu državne uprave.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona sredstva su osigurana u financijskom planu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na aktivnosti A 688026 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko, osiguranje unutar programa 4101 Podrška sustavu mirovinskog osiguranja i na aktivnosti A 688046 Mirovine na temelju osiguranja - starosne mirovine, unutar programa 4102 Mirovine i mirovinska primanja, i to: u 2012. godini u ukupnom iznosu od 458.000 kuna, u 2013. godini u iznosu od 916.000 kuna, te u 2014. godini u iznosu od 1.116.000 kuna.

Bruto plaća i doprinosi na plaću zamjenika ravnatelja Zavoda nalaze se unutar aktivnosti A 688026 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, skupina 31 Rashodi za zaposlene. Ukupni troškovi u 2012. godini iznosit će oko 158.000 kuna, a u 2013. i 2014. oko 316.000 kuna godišnje. Sredstva su osigurana u Financijskom planu Zavoda jer se smanjuje broj radnika u Zavodu odlascima u mirovinu, odlascima iz Zavoda te nezapošljavanjem novih radnika.

Naknade za rad Upravnog vijeća planirane su u 2012. godini u iznosu od 270.000 kuna i nalaze se unutar aktivnosti A 688026 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, skupina 32 Materijalni rashodi. Smanjivanjem broja članova Upravnog vijeća Zavoda ukupni troškovi za 2012. iznosit će oko 220.000 kuna, što predstavlja uštedu od 50.000 kuna. Ukupni troškovi u 2013. i 2014. godini iznosit će oko 200.000 kuna godišnje.

Usklađivanjem Zakona o mirovinskom osiguranju s člankom 206. stavkom 2. Zakona o doprinosima, vezano za utvrđivanje vrijednosnih bodova za izračun mirovine u slučajevima kada su doprinosi obračunati na najvišu mjesečnu, odnosno najvišu godišnju osnovicu, nastat će troškovi u 2012. godini u ukupnom iznosu od oko 80.000 kuna, a potrebna sredstva osigurana su unutar aktivnosti A 688046 Mirovine na temelju osiguranja - starosne mirovine, uplatom doprinosa prema članku 206. stavku 2. Zakona o doprinosima. Ukupni troškovi u 2013. godini iznosit će oko 400.000 kuna, a u 2014. oko 600.000 kuna.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku, iz osobito opravdanih državnih razloga, s obzirom da se izvršava usklađivanje s odredbama Zakona o poticanju zapošljavanja, Zakona o doprinosima, Zakona o radu i Zakona o sustavu državne uprave, mijenja način izbora ravnatelja Zavoda te smanjuje broj članova upravnog vijeća Zavoda.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/2000, 59/2001, 109/2001, 147/2002, 117/2003, 30/2004, 177/2004, 92/2005, 43/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 79/2007, 35/2008, 40/2010 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 121/2010, 130/2010 - pročišćeni tekst, 61/2011 i 114/2011), u članku 10. stavku 1. iza točke 7. dodaje se točka 8. koja glasi:

"8) sezonski radnici u poljoprivredi, prema odredbama Zakona o poticanju zapošljavanja."

Članak 2.

U članku 75. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, za kalendarske godine počevši od 1. siječnja 2009. za koje je osiguranik uz plaću, odnosno osnovicu, ostvario i ostale primitke uz plaću prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa, za utvrđivanje vrijednosnih bodova, uzima se osnovica prema kojoj su obračunati doprinosi za mirovinsko osiguranje, ali najviše do iznosa najviše godišnje osnovice propisane za tu godinu, bez obzira na ostvareni staž osiguranja u toj godini."

Dosadašnji stavci 3. do 10. postaju stavci 4. do 11.

Članak 3.

U članku 90. stavku 3. iza riječi: "slučaju iz" dodaju se riječi: "članka 10. stavka 1. točke 8. i".

Članak 4.

U članku 112. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Vještačenje u postupku utvrđivanja invalidnosti, tjelesnog oštećenja ili opće nesposobnosti za rad člana obitelji, obavlja se na temelju medicinske dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka u Centru za medicinsko vještačenje Zavoda."

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

"(3) U slučaju potrebe vještaci Centra za medicinsko vještačenje Zavoda mogu naložiti provođenje odgovarajuće dodatne medicinske obrade."

Članak 5.

Članak 114. mijenja se i glasi:

"Vlada Republike Hrvatske propisuje postupak vještačenja za ostvarivanje prava prema ovome Zakonu, a osobito način i postupak medicinskog vještačenja iz članka 112. ovoga Zakona, tko su ovlašteni vještaci iz članka 113. stavka 1. i članka 120. stavka 4. ovoga Zakona, način njihovog imenovanja, područje i način rada, sadržaj nalaza i mišljenja koje daju, te način i postupak obavljanja revizije iz članka 116. ovoga Zakona."

Članak 6.

U članku 116. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Reviziju obavlja povjerenstvo u ministarstvu nadležnom za mirovinski sustav."

U stavku 3. iza riječi: "može se", dodaju se riječi: "zahtijevati dodatna medicinska obrada i".

Stavak 6. mijenja se i glasi:

"(6) Ministar nadležan za mirovinski sustav imenuje članove povjerenstva za reviziju iz stavka 2. ovoga članka."

Članak 7.

U članku 131. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"(2) Upravno vijeće čini devet članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, i to:

- 1) četiri člana na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav,
- 2) dva člana na prijedlog udruga umirovljenika,
- 3) jednog člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća iz redova sindikata,
- 4) jednog člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća iz redova poslodavaca,
- 5) jednog člana predstavnika radnika Zavoda.

(3) Predsjednika upravnog vijeća biraju članovi upravnog vijeća iz redova članova upravnog vijeća iz stavka 2. točke 1. ovoga članka."

Članak 8.

U članku 132. stavku 2. iza riječi: "ima" dodaju se riječi: "zamjenika ravnatelja i".

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"(3) Ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav na vrijeme od četiri godine, a na temelju provedenoga javnog natječaja."

Dosadašnji stavak 3., koji postaje stavak 4., mijenja se i glasi:

"(4) Zamjenika ravnatelja i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav."

U dosadašnjem stavku 4., koji postaje stavak 5., iza riječi: "odgovornost ravnatelja" stavlja se zarez i dodaju riječi: "zamjenika ravnatelja".

Članak 9.

U članku 135. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Upravni nadzor nad Zavodom provodi ministarstvo nadležno za mirovinski sustav."

Članak 10.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim članka 6. ovoga Zakona, koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine, te članaka 4. i 5. ovoga Zakona, koji stupaju na snagu 1. siječnja 2014. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovom odredbom proširuje se krug osiguranika koji su obvezno osigurani i na sezonske radnike u poljoprivredi sukladno Zakonu o poticanju zapošljavanja. Naime, člankom 2. stavkom 1. točkom 8. toga Zakona, propisano je da je sezonski radnik u poljoprivredi, nezaposlena osoba, korisnik mirovine ili tražitelj zaposlenja koji, temeljem ugovora o sezonskom radu, obavlja privremene odnosno povremene sezonske poslove u poljoprivredi, te je slijedom toga potrebno dopuniti članak 10. važećeg ZOMO-a.

Uz članak 2.

Važećom odredbom članka 75. ZOMO-a za utvrđivanje vrijednosnih bodova za kalendarske godine počevši od 1. siječnja 2003., kao najviša godišnja osnovica za izračun mirovine u kojima je osiguranik ostvario plaću, odnosno osnovicu veću od godišnje osnovice za obračunavanje doprinosa prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, uzima se najviša godišnja osnovica za godinu za koju se utvrđuju vrijednosni bodovi, razmjerno stažu osiguranja ostvarenom u toj godini.

Sukladno odredbi članka 22. stavka 1. Zakona o doprinosima osnovicom za obračun doprinosa za osiguranika po osnovi radnog odnosa smatraju se i iznosi ostalih primitaka od nesamostalnog rada, oporezivih porezom na dohodak. Stavkom 2. istog članka propisano je da se osnovicom za obračun doprinosa za osiguranika po osnovi radnog odnosa smatraju i iznosi ostalih primitaka od nesamostalnog rada, koji bi bili oporezivi porezom na dohodak da odredbama međudržavnih ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja nije drukčije uređeno.

Također člankom 222. stavkom 1. Zakona o doprinosima propisano je razdoblje obveze doprinosa kao razdoblje koje osiguranik provede u osiguranja prema bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja, a to mogu biti dani (od - do unutar određenog mjeseca), mjeseci (puni) ili godina (puna) u osiguranju, a stavkom 2. istog članka propisano je da osnovica prema kojoj su obračunani doprinosi, koja nije neposredno vezana uz razdoblje koje je osiguranik proveo u osiguranju sukladno stavku 1. toga članka, smatra se osnovicom za godinu u kojoj su doprinosi obračunati prema toj osnovici i plaćeni.

Stoga, u slučajevima kada su uz plaću ostvareni i ostali primici uz plaću prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa, postoji nesuglasnost između odredbi ZOMO-a i Zakona o doprinosima, te se ovom odredbom predlaže da se za utvrđivanje vrijednosnih bodova uzima osnovica prema kojoj su obračunati doprinosi za mirovinsko osiguranje, ali najviše do iznosa najviše godišnje osnovice propisane za tu godinu, bez obzira na ostvareni staž osiguranja u toj godini.

Uz članak 3.

Člankom 13. Zakona o poticanju zapošljavanja propisano je da je sezonski radnik istekom razdoblja sezonskog rada u poljoprivredi, a najkasnije na kraju kalendarske godine, radi utvrđivanja staža osiguranja provedenog na sezonskim poslovima dužan tijelu nadležnom za provedbu mirovinskog osiguranja, odnosno Zavodu dostaviti podatak o sezonskom radu u poljoprivredi tijekom te kalendarske godine. Na temelju tih podataka, Zavod sezonskom radniku u poljoprivredi evidentira svojstvo osiguranika u mirovinskom osiguranju.

Nadalje, a s obzirom da se prema članku 11. Zakona o poticanju zapošljavanja na sezonskog radnika u poljoprivredi, koji ima sklopljen ugovor o sezonskom radu u poljoprivredi, ne primjenjuje propis koji uređuje prestanak isplate mirovine korisniku mirovine, propisana je iznimka od opće primjene odredbe članka 90. stavka 3. ZOMO-a, uz izuzetak članka 16.a ZOMO-a, prema kojem se korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja isplata mirovine obustavlja.

Uz članke 4. i 5.

Praćenje postupka za ostvarivanje prava na temelju invalidnosti u mirovinskom osiguranju pokazalo je da je posljednjih godina bilo slučajeva neprikladno ostvarenih prava na temelju nevjerodostojne medicinske dokumentacije i nedefiniranih kriterija u postupku vještačenja u Zavodu. Radi toga pokazuje se potreba za kvalitetnijim uređivanjem postupka za utvrđivanje invalidnosti i ostalih rizika prema ZOMO-u, u kojemu će se činjenica invalidnosti, tjelesnog oštećenja ili opće nesposobnosti za rad člana obitelji utvrđivati objektivno i nepristrano.

Slijedom navedenoga, predlaže se nova organizacija vještačenja u Zavodu, prema kojoj sukladno odredbama važećeg ZOMO-a i propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, liječnik koji liječi osiguranika, kada smatra da je liječenje i medicinska rehabilitacija završena i da postoji invalidnost, upućuje osiguranika s cjelokupnom medicinskom dokumentacijom i zajedno sa svojim nalazom i mišljenje Zavodu, radi vještačenja.

Vještačenje u postupku utvrđivanja invalidnosti, tjelesnog oštećenja ili opće nesposobnosti za rad člana obitelji odnosno povodom revizije invalidnosti, obavlja se na temelju medicinske dokumentacije u Centru za medicinsko vještačenje Zavoda (u daljnjem tekstu: Centar). Naime, s obzirom da je Zavod suočen s problemom nedostatka ovlaštenih vještaka, neefikasnošću postupka te neujednačenim kriterijima vještačenja, budući da se vještačenje obavlja u velikom broju područnih službi, dok nasuprot tome neke područne službe uopće nemaju odjele medicinskog vještačenja, razlog ustrojavanja Centra je potreba za uspostavljanjem jedinstvenih kriterija medicinskog vještačenja i poboljšanje efikasnosti rada vještaka. Ukoliko u postupku medicinskog vještačenja radne sposobnosti ili tjelesnog oštećenja ovlašteni vještak utvrdi da je potrebno, može naložiti provođenje dodatne medicinske obrade.

Pri tome je važno istaknuti, da je Centar Zavoda osmišljen po uzoru na slične centre u Republici Austriji i SR Njemačkoj u kojima se provodi postupak medicinskog vještačenja u mirovinskog osiguranju. Posebice je to bitno u slučajevima utvrđivanja preostale radne sposobnosti osiguranika i prava na profesionalnu rehabilitaciju osiguranika, a radi njihovog uključivanja u svijet rada.

Osim toga, navedeni Centar je osnova za buduće jedinstveno tijelo vještačenja, koje će se ustrojiti radi osiguranja jedinstvenih kriterija u postupku vještačenja u svim sustavima u kojima se provodi medicinsko vještačenje.

Ustroj Centra uredit će se Statutom Zavoda, a način i postupak medicinskog vještačenja u Centru uredit će se izmjenom Uredbe o medicinskom vještačenju u mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 73/2009), kako je i propisano člankom 5. ovoga Zakona.

Uz članak 6.

Reviziju invalidnosti, koja se do sada obavljala u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, ubuduće bi obavljalo povjerenstvo u ministarstvu nadležnom za mirovinski sustav, koje nadzire rad Zavoda u provedbi mirovinskog osiguranja.

Uz članak 7.

Ovom odredbom predlaže se smanjenje broja članova upravnog vijeća Zavoda te izmjena sastava upravnog vijeća, na način da je kao član predviđen i predstavnik Zavoda, sukladno odredbama Zakona o radu.

Naime, prema važećoj odredbi upravno vijeće Zavoda sastoji se od trinaest članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, i to: četiri člana na prijedlog ministra nadležnog za mirovinsko osiguranje, tri člana na prijedlog udruga osiguranika, tri člana na prijedlog udruga umirovljenika i tri člana na prijedlog udruga poslodavaca. Sada se predlaže smanjenje broja članova na ukupno devet članova, koje također imenuje Vlada Republike Hrvatske, i to: četiri člana na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav, dva člana na prijedlog udruga umirovljenika, jednog člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća iz redova udruge poslodavaca, jednog člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća iz redova sindikata i jednog člana predstavnika radnika Zavoda.

Uz članak 8.

Ovom odredbom propisuje se da ravnatelja Zavoda, nakon provedenog javnog natječaja, na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od četiri godine.

Osim toga, predlaže se da ravnatelj Zavoda ima i zamjenika, kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav, a čiji će se djelokrug rada, ovlasti i odgovornosti utvrditi Statutom Zavoda.

Uz članak 9.

Ovom odredbom propisuje se da upravni nadzor nad Zavodom obavlja ministarstvo nadležno za mirovinski sustav u skladu s posebnim zakonom, odnosno Zakonom o sustavu državne uprave (Narodne novine, broj 150/2011), kojim je precizno definirano obavljanje i opseg nadzora.

Uz članak 10.

Ovom odredbom određuje se da Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama. Međutim, s obzirom na značajne organizacijske promjene u postupku medicinskog vještačenja u mirovinskom osiguranju, predlaže se da odredba o ustroju povjerenstva za reviziju u okviru ministarstva nadležnog za mirovinski sustav (članak 6.) stupi na snagu 1. siječnja 2013. godine, a odredbe o načinu vještačenja (članci 4. i 5.) stupe na snagu 1. siječnja 2014. godine, tj. kada se za to ispune potrebni materijalni i organizacijski uvjeti.

**ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA O MIROVINSKOM OSIGURANJU
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 10.

(1) Obvezno su osigurani:

- 1) radnici i s njima, prema posebnim propisima, izjednačene osobe,
- 2) osobe koje su izabrane ili imenovane na dužnosti u tijelima državne vlasti, jedinicama lokalne uprave i samouprave i jedinicama lokalne samouprave, ako za taj rad primaju plaću,
- 3) osobe koje se nakon završenog školovanja nalaze na obveznom praktičnom radu ili na dobrovoljnoj praksi (volonteri), bez obzira na to primaju li za taj rad plaću, odnosno naknadu,
- 4) hrvatski državljani koji su zaposleni kod inozemnih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje ne uživaju diplomatski imunitet (strano predstavništvo, međunarodna organizacija i ustanova), kod inozemnih fizičkih osoba s prebivalištem ili sjedištem u Republici Hrvatskoj, ili kod diplomatskih misija i konzularnih ureda strane države te međunarodnih organizacija ili predstavništva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji uživaju diplomatski imunitet, ili u osobnoj službi kod stranih državljana, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno,
- 5) strani državljani i osobe bez državljanstva, koji su zaposleni na teritoriju Republike Hrvatske, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.
- 6) izaslani radnici koji za poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove u drugoj državi te osobe na radu u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu.
- 7) članovi posade broda u međunarodnoj plovidbi, za vrijeme plovidbe, prema odredbama Pomorskog zakonika, ako međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drukčije određeno.

(2) Nezaposlene osobe obvezno su osigurane pod uvjetima i u trajanju utvrđenim propisima o zapošljavanju.

(3) Obvezno su osigurane osobe koje pružaju pomoć i njegu hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata i koje za taj rad primaju naknadu prema posebnim propisima.

Članak 75.

(1) Vrijednosni bodovi utvrđuju se na temelju plaća i osnovica osiguranja ostvarenih nakon 1. siječnja 1970. tako da se plaća, odnosno osnovica osiguranja utvrđena za svaku kalendarsku godinu podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za istu kalendarsku godinu. Plaće ili osnovice koje su u bruto svoti dijele se s prosječnom bruto plaćom, a ako su u neto svoti s prosječnom neto plaćom.

(2) Za utvrđivanje vrijednosnih bodova za kalendarske godine, počevši od 1. siječnja 2003., u kojima je osiguranik ostvario plaću, odnosno osnovicu veću od najviše godišnje osnovice za obračunavanje doprinosa prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, uzima se najviša godišnja osnovica za godinu za koju se utvrđuju vrijednosni bodovi razmjerno stažu osiguranja ostvarenom u toj godini.

(3) Za utvrđivanje vrijednosnih bodova za staž osiguranja navršen prema članku 25. stavku 6. ovoga Zakona, uz plaću ostvarenu u odnosnoj kalendarskoj godini, uzima se i osnovica za obračun i plaćanje doprinosa za mirovinsko osiguranje razmjerno stažu osiguranja ostvarenom prema toj odredbi.

- (4) Vrijednosni bodovi iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se i na temelju drugih dohodaka na koje su plaćeni doprinosi za obvezno mirovinsko osiguranje.
- (5) Za razdoblja mirovinskog staža navršenog do 31. prosinca 1969. uzimaju se prosječni vrijednosni bodovi. Prosječni vrijednosni bodovi uzimaju se i za razdoblja mirovinskog staža navršenog nakon 1. siječnja 1970. u kojima nije ostvarena plaća, odnosno osnovica osiguranja ili ne postoje podaci o plaći, odnosno osnovici osiguranja, kao i za razdoblja u kojima su osiguranici dok su imali status prognanika imali pravo na minimalnu plaću.
- (6) Prosječni vrijednosni bodovi utvrđuju se tako da se zbroj vrijednosnih bodova iz stavka 1. do 4. ovoga članka, članka 76. i 77. ovoga Zakona podijeli s razdobljem za koje su obračunati.
- (7) Osiguraniku kojem se ne mogu utvrditi vrijednosni bodovi ni za jednu kalendarsku godinu nakon 1. siječnja 1970. zbog toga što osiguranik nakon toga dana nije bio osiguran ili za razdoblja nakon toga dana nema podataka o plaći, odnosno osnovici osiguranja, vrijednosni bodovi će se utvrditi tako da će se za svaku godinu mirovinskog staža uzeti jedan vrijednosni bod.
- (8) Plaća ostvarena za godinu u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu ne uzima se za utvrđivanje vrijednosnih bodova, već se za tu godinu uzimaju prosječni vrijednosni bodovi iz stavka 6. ovoga članka razmjerno stažu osiguranja u toj godini.
- (9) Kada je ukupni mirovinski staž navršen u godinama, mjesecima i danima, tada se ukupni mirovinski staž računa tako da se za svaki dodatni mjesec navršenoga staža punim godinama dodaje po 0,0834, a za svaki dodatni dan po 0,00274.
- (10) Jedan vrijednosni bod u smislu stavka 1. ovoga članka predstavlja plaću u visini prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u jednoj kalendarskoj godini.

Članak 90.

- (1) Korisnik prijevremene starosne mirovine koji je nakon stjecanja prava na mirovinu navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja, može ostvariti, pravo na starosnu mirovinu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu, ako su ispunjeni uvjeti godina života iz članka 30., odnosno članka 31. ovoga Zakona. Nova mirovina odredit će se prema članku 74. do 82. ovoga Zakona, prema ukupnom navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima prije i poslije ostvarivanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu.
- (2) Pri određivanju mirovine prema stavku 1. ovoga članka, polazni faktor se određuje prema starosti osiguranika na dan ponovnog ostvarivanja prava, prema članku 78. stavku 2. ovoga Zakona i umanjeno za postotak iz članka 78. stavka 2. ovoga Zakona za svaki mjesec za koji je osiguranik primao mirovinu.
- (3) Korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja, osim u slučaju iz članka 16.a ovoga Zakona, isplata mirovine se obustavlja.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad iz članka 34. stavak 1. ovoga Zakona, ne obustavlja se isplata te mirovine.
- (5) Korisniku starosne mirovine može se odrediti nova mirovina, ako je navršio najmanje jednu godinu staža osiguranja nakon priznanja prava na starosnu mirovinu. Nova mirovina odredit će se prema članku 74. do 82. ovoga Zakona prema ukupno navršenom mirovinskom stažu i ostvarenim vrijednosnim bodovima prije i poslije ostvarivanja prava na starosnu mirovinu.

(6) Korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ako ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu, nova mirovina odredit će se na temelju mirovinskog staža i ostvarene plaće do dana stjecanja prava na invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad, prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu.

Članak 112.

(1) Kada liječnik koji je liječio osiguranika smatra da je liječenje i medicinska rehabilitacija završena i da je nastala invalidnost, dužan je prethodno pripremiti cjelokupnu medicinsku dokumentaciju i zajedno sa svojim nalazom i mišljenjem dostaviti je Zavodu radi vještačenja.

(2) Opseg i sadržaj medicinske dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka propisuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 114.

Vlada Republike Hrvatske propisuje tko su ovlašteni vještaci iz članka 113. stavka 1. i članka 120. stavka 4. ovoga Zakona, način imenovanja, područje i način njihova rada, kao i sadržaj nalaza i mišljenja koja daju.

Članak 116.

(1) Nalaz i mišljenje o invalidnosti, na temelju kojega se stječe pravo prema ovome Zakonu, prije donošenja rješenja o pravu osiguranika, odnosno osigurane osobe obvezno podliježe reviziji.

(2) Reviziju obavlja stručno povjerenstvo sastavljeno od istaknutih stručnjaka na području ocjene radne sposobnosti koje imenuje Vlada Republike Hrvatske.

(3) Pri obavljanju revizije može se obaviti izravni pregled osiguranika.

(4) Ovlašteni vještak čiji nalaz i mišljenje treba mijenjati u povodu revizije, dužan je donijeti novi nalaz i mišljenje, držeći se uputa danih u postupku revizije.

(5) Revizija nalaza i mišljenja o invalidnosti mora biti obavljena u roku od 30 dana, od dana davanja nalaza i mišljenja.

(6) Vlada Republike Hrvatske općim aktom, kojim uređuje postupak vještačenja u mirovinskom osiguranju prema ovome Zakonu, potanje propisuje i postupak revizije, broj članova, način imenovanja i rada povjerenstva i ostala pitanja u svezi s provedbom revizije.

Članak 131.

(1) Zavodom upravlja upravno vijeće u skladu s odredbama ovoga Zakona, Statuta i drugih općih akata Zavoda.

(2) Upravno vijeće ima 13 članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske i to:

1) četiri člana na prijedlog ministra nadležnog za mirovinsko osiguranje,

2) tri člana na prijedlog udruga osiguranika,

3) tri člana na prijedlog udruga umirovljenika,

4) tri člana na prijedlog udruga poslodavaca.

(3) Predsjednika upravnog vijeća biraju članovi upravnog vijeća.

(4) Mandat članova upravnog vijeća traje četiri godine.

(5) Djelokrug rada, ovlaštenja i odgovornost upravnog vijeća utvrđuje se Statutom Zavoda.

Članak 132.

- (1) Zavod ima ravnatelja.
- (2) Ravnatelj Zavoda ima jednog ili više pomoćnika.
- (3) Ravnatelja i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za rad.
- (4) Djelokrug rada, ovlaštenja i odgovornost ravnatelja i pomoćnika ravnatelja Zavoda utvrđuju se Statutom.

Članak 135.

- (1) Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Zavoda obavlja ministarstvo nadležno za mirovinsko osiguranje u skladu s posebnim zakonom
- (2) Zavod je obvezan najmanje jedanput godišnje podnijeti izvješće o svojem radu ministarstvu iz stavka 1. ovoga članka.